

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Pe un an 240 Lei
Pe jumătate de an 120 Lei
Pe un pătrar de an 60 Lei
Un număr 5 Lei
Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei

APARE DUMINECA

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Trăiască Regele!

8 Noembrie 1940: cea dintâi zi onomastică a noului nostru Suveran, Majestatea Sa Regele Mihai I!

Sunt numai două săptămâni de când Majestatea Sa a împlinit 19 ani și totuși o mare sarcină apasă umerii și conștiința Suveranului Român. „Domnia” unui Rege se traduce în realitate cu cel mai îngrat jug, căci atâtea sunt senzurile adevăratei domnii, încât doar suferențele mari, anume pregătite, anume călitate sunt în stare să le cuprindă pe toate.

Regele nostru a crescut împreună cu noi într-o Românie frământată, plină de clocotul unei lumi în prefacere; a văzut cu ochii ageri de copil vrerea de înnoire a țării, gătuită de cei cari în uriașa vânzoleală scontau la câștiguri, la pricopseli, la aranjări.

A tresărit desigur inima sensibilă oridecâteori orizonturile țării au fost acoperite de nouri vițiilor și ai răutăților de toată forma; și culme a tuturor, când în vârsta bărbăției, Moștenitorul Tronului Român și-a văzut țara — reazimul domniei — sfâșiată până aproape

în inima ei, de către dușmani!

Iată pentru ce ca Rege astăzi, nu poate fi decât părinte bun al poporului său. Al unui popor brav și de ispravă, dar mult chinuit și profund îndurerat.

Grava seriozitate a clipeilor ce trăim alungă din jurul nostru orice bucurie: în ziua onomastică a tinerului nostru rege bucuria supermă să ne fie El însuși. Preocuparea noastră unică: patria, refacerea ei; mândria noastră toată: regele ei!

În sfintele biserici poporul s'a rugat lui Dumnezeu ca prin mijlocirea marilor Voevozi ai oștilor cerești, Arhanghelii Mihail și Gavril să ocrotească nădejdele sale de mântuire.

Sub scutul acelor pașnici ai cereștilor puteri s'a așezat odinioară și Mișcarea Legionară, biruitoare astăzi. Cine oare nu are credință în tăria și vecinicia Cătușilor cerești?!

Inconjurând pe Cel ce poartă steagul

aspirațiilor românești curate cu dragostea mare și însuflețită a tineretii noastre, îi strigăm astăzi într'un glas:

Trăiască Regele!

M. S. REGELE MIHAI I

BARTIMEI.

Bartimei, fiul lui Timei era orb și profund nenorocit. Dar lumina care trebuia să-i strălucească în ochii strânși s'a pogorît în suflet și acolo își făcea efectul minunat.

În perpetua întunecime se cocea în inima lui Bartimei o credință tare și caldă că Dumnezeu cel bun și atotputernic îi va da și lui vedere. Și prilejul revărsării credinței lui în fierbinte cuvinte și rugă stăruitoare s'a ivit atunci când Domnul nostru Iisus Hristos părăsia Ierihonul.

Decâteori nu a suspinat nu a plâns și nu a strigat bietul Bartimei, dar dorința lui după doi ochi luminoși nu a înțeles-o nimeni numai Mântuitorul: „Mergi, credința ta te-a mântuit; și îndată a văzut și a urmat lui Iisus în cale. „Ei, și ce a făcut Bartimei după ce și-a câștigat ochii se întreabă cetitorii și ascultătorii evangheliei, la ce i-a folosit!“ Și curiozitatea noastră trebuie să fie satisfăcută pe deplin prin aceste puține cuvinte: „și a urmat lui Iisus în cale“.

Prin lumină intrase în ochii și în sufletul lui Bartimei iubirea neclătită până la moarte față de Mântuitorul. Pentru orbul de până aci, care nu și-ar mai fi dat ochii dăruiți de Hristos pentru toate miliardele lumii nu mai exista nici o piedecă când era vorba de luptă și de suferință, cari au fost și sunt și azi legate de biruința binelui în lume. Decâteori văd pe străzile Timișorii pe zdravenii noștrii preoți bănățeni — tipici reprezentanți ai neamului și ai rasei latine — îmi aduc aminte de istoria lui Bartimei.

Ei doar se întâlnesc cu Hristos nu odată ca orbul dela marginea Ierihonului ci în toate Duminicile și în toate sărbătorile și atunci cum Doamne Dumnezeule în sufletele lor nu se ivește dragostea desăvârșită care poate face totul în această lume.

De ce fapte admirabile nu ar fi capabile 200-300 de lumini arzând în același mănunchi. Preoțimea aceasta punând suflet lângă suflet nu ar avea ce să cerșească șezând la colțuri în haine slabe, nici mila nici considerația nimănui pentru că prin lumina lui Hristos ar avea totul ce cer. Nimeni în lumea aceasta nu ar putea aduce mai mare ofensă corpului preoțesc decât acela care ar îndrăzni să spună că această preoțime zămislită din sânge și țărâna bănățeană trăiește pur și simplu un *traî fizic* când Domnul cere un pur și *viu traî sufletesc* dela slugile lui. Să dispară odată și pentru totdeauna orbirea lui Bartimei dintre noi și să ne sculăm și să vedem

clar. Nu, de o sută de ori nu suntem mențiți să fim cerșitorici conducătorii fraților noștrii.

Tipi ca Petru — cari când se lăpădă prin jurământ de Hristos și când se agăța de El pentru alte profite decât cele cerești, lovesc peste lumina ochilor pe preoți, aceștia tac și se jeluiesc cel mult.

Cel ce cere așezeminte de cultură în Banat este într'o situație mai tristă decât lupul din pădure fiindcă la strigătul lui disperat se aduna și îi sar întru ajutor toți lupii dar el rămâne singur.

Ce rost am avea noi în lume și cu ce ne-am justifica în fața lui Hristos la judecata cea dintâi și cea din urmă dacă nu am stăruii cu vreme și fără vreme pentru răspândirea luminei binefăcătoare între oameni în general și între frații noștrii de un sânge în special.

Este adevărat ca Stăpânul și Domnul nostru Iisus Hristos cu apostolii și învățăceii săi nu au ars nici o cărămidă și nu au tăiat nici un pom ca să clădească școli, biserici, universități și alte așezeminte de cultură sufletească dar în schimb a luminat și-a aprins sufletele cari apoi având esențialul ușor au făcut secundarul.

Oamenii de azi mai întâi fac zidurile și apoi se căsnesc 20-30 de ani să facă pe ceilalți să prindă și să înțeleagă sensul cărămidilor pospăite.

Intr'un oraș aproape străin care ne are în drag ca sarea în ochi văzusem un tiner român care venea la o distanță de acasă la 600 Km. să facă cultură românească cum era galben la față de foame și cum dormise o noapte întreagă în frig sub poarta unui străin.

În primul rând m'am condamnat aspru pe mine și în al doilea rând pe toți frații cari poartă aceeași haină ca și mine în semn de legătură cu Hristos pentru că am înțeles că nu am făcut nimic pentru acest tineret scump care în anii cei mai frumoși umblă cu mâțele fripte de toame cu lacrimi în ochi și cu amărăciunea neagră în suflet.

Nu suntem în drept să așteptăm dela orice chior ghiftuit să priceapă ce înseamnă să ai școală superioară în apropierea ta și să ții tineretul în bătaia razelor de iubire ale părinților. Nu cred că e o crimă de toate zilele să lași pe tata și mama aci, iar copilul să-l trimiți la 800 de km. să facă cultură românească.

În numele sfintei lumini a lui Hristos cerem și ne rugăm de frații preoți să se scoale în fine dela colțurile unde șed și se vaicăără, și să înceapă lupta impusă lor de Mântuitorul și de

a merge cu sufletele lor în fruntea Bănatului. Fără multă orăcăială și fără plânsete cari umbresc caracterul de bărbat și de preot să ne facem aici la noi tot ce ne trebuie pentru lumina sufletului.

Ce spun chiorii și micii la suflet pe cari nu-i pot scoate din orbire tot sistemul sorilor din lume, să nu ne privească.

Vrem și dacă suntem ai lui Hristos vom face mai multă lumină pentru Banat.

Dr. Ștefan Cioreanu
protopop.

Peripețiile unor finanțe*).

IX.

În anul 1929 se zărește începutul acelei crize economice, care s'a dovedit a nu fi o criză locală, ci având o suprafață imens de întinsă, cu drept cuvânt a fost numită criză mondială.

Criza aceasta a bătuit timp de șapte ani, zguduind deabinelea atât finanțele, cât și așezările economice ale țărilor, care a avut nefericirea să sufere pe urma ravagiilor deslănțuite.

La noi încă s'au simțit urmările nefaste ale crizei amintite, căci nenumărate întreprinderi, dacă și n'au dat toate faliment, dar au ajuns în neplăcuta situație de a se clătina din temelie.

Mi-aduc aminte, că aici în Caransebeș neguțătorii cu prăvăliile din strada principală ajunseseră în bună parte în concurs, iar cei ce au scăpat neloviți, au avut să sufere mult pânăce s'au recules.

În mijlocul stărilor îngrijorătoare, create de criza aceasta cumplită, când în dreapta și în stânga se prăbușeau comercianți, firme și întreprinderi, eparhia Caransebeșului una într'una zidea, înfăptuind tocmai în epoca aceasta unele din realizările sale cele mai importante, cu caracter de durată.

Că a fost posibil să se facă în timp de criză ce s'a făcut, este a se atribui politicii financiare sănătoase, menajată de chiriarul Iosif, pe care nu l-a ademenit inflația financiară să spezeze fără cruțare, ci dimpotrivă l-a determinat să adune rezerve, cari rezerve apoi în timpul crizei i-au prins bine, proptindu-i activitatea constructivă.

Ca una dintre cele mai frumoase și potrivite realizări din timpul acela de grea încercare

financiară înregistrăm capela și împrejurimea ei dela locul de închinare „Piatra Scrisă“, de lângă comuna Armeniș.

Pierzând fostul episcop al sfintei biserici din Slatina-mică, Vasile Dragomir și soția sa Ana pe unica lor fiică, care se cheama Maria, în vârstă de 26 ani, după un morb greu și îndelungat, care îi distrusese organismul tiner, — nemângăiații părinți și-au îndreptat ochii și rugăciunea lor către ceriu, hotărând să aducă o jertfă Celui de sus întru amintirea fetiței lor trecute în lumea dreptilor.

Și pentruca hotărârea lor să se prefacă în faptă au cerut în anul 1929 dela Consiliul eparhial, să li se permită, ca pe spesele lor să îmbrace icoana „Sfintei Treimi dela locul de pelerinaj“ Piatra Scrisă într'o capelă.

Consiliul eparhial, după cenzurarea planului prezentat, a dat încuviințarea cerută, exoperând autorizația de zidire dela Direcțiunea Regională din Timișoara a C. F. R. din considerare, că „Piatra Scrisă“ se află sub podul de fier, la continuarea tunelului situat între Slatina-mică și Armeniș, într'o adevărată cetate de dealuri.

Apoi a exoperat și învoirea Oficiului edil județean din Lugoj, fiindcă locul, pe care s'a ridicat capela se află în marginea drumului de țară, ce duce la Orșova.

În 1 Octombrie 1929 s'a sfințit piatra fundamentală a capelei de către preotul de atunci al locului Ilie Pepa, spre marea bucurie a enoriașilor din Armeniș și împrejurime. Interiorul capelei l-a zugrăvit căpitanul-pictor la aviație I. Wendelin care în semn de pietate față de locul unde s'a născut, a dat capelei înfățișarea unei peșteri.

După ce capela a fost în același an predată destinațiunii, Consiliul eparhial a protecat, ca în apropierea ei să ridice o casă, care să servească de adăpost unui păzitor ce urma să fie angajat.

Casa aceasta cu două camere — una la parter și alta la etaj — s'a clădit în anul următor 1930 pe coasta unei stânci, în marginea drumului spălat de undele Timișului.

În cursul executării zidirii s'a ivit ideea ridicării și a unei clopotnițe pe locul dintre capelă și casă, care clopotniță s'a și ridicat, fiind construită din lemn și înzestrată cu un clopot în greutate de 132 klg., pe care paznicul îl face să sune în fiecare zi.

Cum obiectele zidite la „Piatra Scrisă“ erau izolate, s'au legat întru oaltă cu un zid de apărare, provăzut cu un grilaj de fier astfel, că

* Vezi Nrii 10, 14, 16, 21, 24, 32, 33 și 39 di n 1940.

întreg complexul se prezintă ca o unitate și are înfățișarea unui schit călugăresc, ceea ce cu timpul are să și devină.

Lucrările s'au terminat la stârșitul lunei Octomvrie a anului 1930, costând casa, clopotnița și zidul de apărare 300.000 lei, din care sumă s'a acoperit până acum peste două părți din trei din dania pelerinilor, cari în anumite sărbători cercetează în număr mare acest loc de închinare, oprindu-se sub acoperemântul ocrotitor al icoanei Sfintei Treimi.

Nu se terminaseră lucrările dela „Piatra Scrisă” când avurăm durerea de a coborî în mormânt pe arhierul de pie memorie Filaret Musta, care încă cât a fost în viață destinase întreaga sa avere de peste un milion lei pentru scopuri bisericesti - culturale.

Astfel s'au sporit fondurile eparhiale cu această sumă considerabilă, agonisită cu mare cruțare, afară de biblioteca sa ce cuprinde opere științifice de valoare. Biblioteca moștenită de eparhie fu încorporată în cea a episcopiei, păstrându-se cu sfințenie în localul Muzeului eparhial.

Prin această faptă a sa altruistă și-a ridicat el însuși monumentul, pe care l-a meritat.

Aurel Moacă.

Reculegere.

După ce am trecut și trăit o perioadă de opreliști, lacăte și lanțuri, înăbușind în sufletele noastre toate grozăviile unui regim de siluiri, am ajuns prin ajutorul Atotputernicului și cu rugăciunile martirilor noștri să punem pas nou decadenței furtunoase și răcoritoare pe plaiurile noastre.

Există în suportul religiei și credinței noastre străbune, tâlcuri bătute de multe minți și tâlmăcite cu atâta expresie, cari tâlcuri se încadrează atât de bine, în cea mai divină, cea mai frumoasă și cea mai formidabilă mișcare de revoluție spirituală ce a existat vre-o dată în omenirea bătrânului Atlas și care este falnica noastră Legiune.

Unul din aceste tâlcuri conform învățaturii apostolului neamurilor Pavel, că ceea ce este de la Dumnezeu va răsbate prin furtuni și foc dăinuind în veac, iar ceea ce este dela Diavol și de la instrumentele lui praf și cenușe va fi rezultatul lor. Nicăeri mai bine nu se poate

verifica aceasta ca în suferințele și biruința mșcării noastre dragi.

Toate forțele oculte și vădite ale iadului și-au dat mâna, toate uneltirile și vânzările, tot lichelismul și tot aurul unui popor pribeag s'a unit spre a doborî la pământ această forță creatoare și regenatoare de neam care este scumpa noastră „GARDA DE FIER” dar totul s'a prăbușit în propria s'a groapă, iar Legiunea — Balsam de alinare deasupra osemintelor și mormintelor camarazilor noștri dragi, căzuți — pășește astăzi înainte cu fruntea sus cu răni încă nevindecate spre ținta supremă: Muncă pentru salvarea Patriei.

Astăzi, prin munți, prin coclauri, prin văi și pe coline hăuind și mărșăluind cuvinte dragi din repertoriul Voevozilor și Haiducilor neamului; tinerețea îmbătrânită înainte de vreme își caută axa întreruptă. — Valuri, valuri, cămășile verzi călite în prigoană asvârle lanuri și energii purificatoare pe unde trec, unei țări atât de oropsite de cei ce până mai eri o duceau cu pași repezi spre cimitir și haos.

Plutește azi în văduh un duh nou, un balsam de reculegere cum demult nu a mai trăit încercatul nostru neam. — Scelipiri din aceste bucurii totale, nu a mai avut țara. — Acest duh nou de liniște, de purificare, de răsuflare, de răsturnări și de reparări transpiră din toate.

Tainic rămâne pentru mintea noastră coincidența dintre armonia evenimentului acesta și natură.

Decând cadența ritmului nou, zângănește pe toate plaiurile sfințite cu oase de mucenici rupți din blagoslovitul nostru neam. Natura și-a schimbat și dânsa ritmul.

Vară nu am mai avut, primăvară mai puțin, plaje de loc. Deunde până mai eri ne dăruia natura tainică numai cu frig, ploii și vânturi, deodată cu venirea primăverii verzi, crugul naturii și-a schimbat și dânsul invelișul vechi. Azi deși în plin sezon de cer plumburiu și frunze vestejite, — ea buna natură, singurul nostru refugiu și prieten înțelegător — ea și numai ea ne-a fost în timp de prigoană prieten alinător. Azi, strălucește mai verde, alină mai cu căldură blagoslovitul nostru pământ și saltă cu toată ardoarea în văzduh alături și în ritm similar cu cămășile verzi.

Totul îndeamnă la strângerea rândurilor spre a ne dărui cu totul și cu toate Patriei.

Pr. A. Gruia.

Armonizarea salariilor.

Larmă mare prin ziare, bucurie'n mahalale — locuite de salariații mici, — funcționările oropsită are bucurie mărită... și discută fiecadelă mic și pân'la mare despre noua armonizare...

Insfârșit, după așteptări încordate s'a pus în aplicare vestita armonizare — e vorba de cea trecută.

Modesta-mi părere: prin armonizare înțeleg o potrivire, o armonie între salariile funcționarilor și o adaptare a salarului la împrejurările de viață actuale. În armonizarea făcută s'au mărit simțitor salariile mari. Cu cât ai avut mai mult, cu atât ți s'a mărit mai mult, poate potrivit interpretării literale a citatului Sf. Scripturi: „Tot celui ce are i se va da, și celui ce n'are și ceea ce i se pare că are se va lua dela sine“...

Termenul corespunzător cred că ar fi procentuare, sau mărire de salarii, iar nicidecum plăcutul termen de armonizare.

Analizez sporirea salariilor preoției, lăsată dela un timp încoace cam tot la urma celorlalte instituții, probabil din cauza că ea este predicatoarea așteptării, a umilinții și din cauza materializării secolului, de a pune spiritul în urma materiei încătușătoare.

Un preot fără bacalaureat și fără gradații a avut bugetat 3150 lei, iar acum 3600 lei, care amarului de salar trecut prin numeroasele laminoare ale impozitelor și detragerilor ca, fondul de pensie 10%, adiționale, drum, Apărarea Națională 2%, taxa de 4 și 8%, supra cota, impozit după casa parohială, reținerea obligatorie la Casa Clerului 3%, tipărituri, pentru internat, cazuri de moarte, — se subțiază la vreo 2300 Lei în trecut și la 2600 Lei în prezent.

Un preot cu bacalaureatul fără gradații a avut bugetat 3300 Lei iar acum 4000 Lei, cari sume strecurate prin aceeași filieră se rotunjesc la vreo 2500 Lei în trecut și acum la vreo 3100 Lei.

Și acum un caz referitor la preoții îmbătrâniți în păzirea sfintelor noastre biserici și a națiunii, adesea atacată de furtuni sectare și curente străine, dușmănoase.

Un preot cu bacalaureatul și 4 gradații — căci atâtea li se dau — a avut 5150 Lei, acum 6000. O sporire bugetară de 850 Lei. Aceasta, trecută prin procedeul impozitelor sus amintit, rămâne vreo 500 Lei, deci 4600 Lei.

În general putem spune că majorarea s'a făcut cu câteva sute numai. Nu mai amintim

despre ajutorul copiilor, cari acum se cresc mai greu decât oricând din cauza scumpetei.

Întreținerea la școală a unui singur copil costă peste 2000 Lei lunar fără haine, cărți etc. Suma aceasta detrasă din cei 3000—4000 Lei ce-i mai rămâne? iar dacă are copii mulți, ce face?

Cunoscut a fost și până acum și recunoscut de toate regimurile politice — până după alegeri — că funcționările a îndurat mizeriei.

Ce vom spune acum, când exemplul orașul Caransebeș, poate nu cel mai scump din țară are prețurile produselor de orice natură urcate de două ori peste sută: un ou 5-6 Lei, amintesc aceasta fără a intra în cauza proverbului „Face dintr'un ou un bou“, 120 Lei Kgr. unsoare, 450-500 Lei metru de lemne, 64 lei kgr. carne de porc, etc.

Sunt produse indispensabile existenței vieții corporale. Armonizarea trecută — căci sperăm în cea viitoare — nu ar fi ajuns scumpetei de atunci, necum anormalității celei prezente.

Preotul începător, care cumpără toate afară de apă, ba mai stă și a mai stat luni de zile fără acel minim salar, când merge în parohie se ia cu mâinile de păr, neavând nici anturajul confortului, căci e sărac el, și soție bogată după preot nu vine, lucru adevărit în eparhia noastră. Bănățencele înstărite — necunoscând cazul în restul țării — preferă orașul măcar în lipsă, decât satul noroios, nepotrivit pentru lac și stofe scumpe.

Sunt cazuri, rari de tot, că nimerești un sat mai de frunte, cu oameni evlavioși și sesie ceva productivă, dar cei ajunși în Coronini, Plavișevița, Rugi, Luncani, Socolari etc. cu sesiune foarte slabă aproape complet neproductivă, ce viață duc?!

Se poate spune, fac misionarism apostolic. E adevărat, dar altele sunt obligațiile preotului de acum. Societatea pretizându-i să ducă viața dublă sau triplă încă dela începutul intrării în ea.

Apoi oamenii așteaptă a vedea în alte condiții de trai, sau chiar de îmbrăcăminte, pe preotul lor, spre a-l respecta și așa atât de relativ.

Se așteaptă, pe drept, și se cere dela preot muncă și iar muncă, dar „primum vivere, deinde filosofare“ — întâiu a trăi, apoi a filosofa. Când ști că n'ai ce mânca mâine și când această lipsă îți este permanentă în minte, este în loc sentimentul eului, al existenței, orice încordare psihică ai face, chiar în momente ce-ți par debarasate de aceste sentimente, subconștientul plin de lipsă știe să se furișeze, să-ți nihileze ideile, să-ți micșoreze voința și să-ți împiedice acțiunea.

Dacă celelalte bresle, să zicem așa, au putut și pot să-și stoarcă drepturi mai favorabile prin asociații unitare și hotărâte, preoțimea modestă și supusă nu a făcut acestea.

Ani de studiu, muncă și spese materiale pentru pregătire preoțească se cer egale ca și celorlalți salariați universitari.

Li se spune că au venituri. E drept pentru o parte din ei, dar partea contrară, care nu are, prin generalizare oare trebuie să piară?

Sincera expunere — putând a fi constatată ușor de orișicine — terminată, preoțimea speră în noua armonizare, despre care se vorbește fără trâmbitare și așteaptă „salarul de muncă și demnitate” promis de Conducătorul Țării.

Ilie V. Câmpianu
diacon.

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca.

(Continuare)

R. Wagner (1805-1864) anatomist și fiziolog, partizant convins al adevărului creștin, a susținut o celebră dispută pentru ideea de suflăt cu cunoscutul materialist *K. Vogt*. În cartea sa: „*Lupta pentru suflet*”, el spunea următoarele despre Biblie: „Cea mai minunată însușire a Scripturii este fără îndoială puterea cu care încredințează pe cei ce se adâncesc în ea cu adevărată seriozitate și evlavie, că obârșia ei nu poate fi decât dumnezească ¹⁾”.

Flourens, celebru fiziolog, membru al Academiei franceze, spunea într-o lucrare a sa: „Niciodată știința nu ne-a descoperit atât de mari lucruri. În planurile Sale neclintite, Dumnezeu întotdeauna înaintea, merge dela materie la viață, dela viață la inteligență, dela inteligență la suflet ²⁾”.

Claude Bernard, cel mai ilustru fiziolog al veacului al XIX-lea și creatorul medicinei experimentale, spunea în legătură cu fenomenul vieții: „În realitate noi nu asistăm la nașterea nici unei vieți; noi nu vedem decât continuarea periodică a vieții. Rațiunea acestei creațiuni aparente nu este în prezent, ci în trecut, la origine. Noi nu vom găsi în cauzele secundare sau actuale; trebuie s'o căutăm în cauza primară ³⁾”.

1) Ap. Pr. Chiricuță, op. cit. pp. 68-69; Piltz: „*Ce spun oamenii mari despre Biblie*” București, Bibl. Vremii, p. 13.

2) Ap. Pr. Chiricuță, p. 72, după Dr. N. Paulescu.

3) „*Leçons sur les phénomènes de la vie*” t. I p. 331, ap. Savin. op. cit. p. 130, Chiricuță, idem p. 72.

Charles Richet, mare fiziolog și savant de renume universală spunea răspunzând unei anchete de acest gen: „cu cât mai mult se aprofundează, cu atât mai mult se vede că nu se știe nimic din acest imens „Cosmos”. Inșă întinderea ignoranței noastre, nu împiedică profunzimea admirației noastre ⁴⁾”.

Iar marele nostru savant fiziolog Dr. *Nicolae Paulescu* (1869-1931) își încheie volumul III al lucrării deja amintite cu cuvintele: „A demonstra existența unei cauze primare a vieții — cauză imaterială, unică și infinit înțeleaptă, — iată ținta supremă către care tinde filosofia. Această cauză primară este: *Dumnezeu*. Omul de știință nu poate deci să se mulțumească a zice: „Cred în Dumnezeu”, ci trebuie să afirme: „Știu că este Dumnezeu ⁵⁾”.

Dintre geologii cu renume:

Ch. Lyell, părintele geologiei moderne, spune: „În orice direcție ne vom îndrepta cercetările noastre, pretutindeni descoperim cele mai clare dovezi ale unei inteligențe creatoare ⁶⁾”.

A. Gaudry, academician și profesor de Paleontologie, a scris: „Ori cât de mici suntem, este o plăcere și chiar o datorie pentru noi să pătrundem natura, căci natura este o oglindă pură, în care se reflectează frumusețea dumnezească ⁷⁾”.

P. Termier, († 1830) profesor la școala de mine și membru al Academiei pe științe din Paris, a zis într'un discurs: „Este o altă categorie de învățați, cari privesc ca artificială, convențională și deci cu puțință de depășit limita dintre cele două domenii: științific și religios!... Este o potrivire reală între datele științei și ale credinței creștine. Fără să demonstreze adevărul creștinismului, științele, în totalitatea lor, dispun spiritul să recunoască existența lui Dumnezeu, a sufletului, a legii morale și că noi suntem făcuți pentru un scop supraomenesc. Dumnezeu, sufletul, legea morală, nemurirea, nu sunt desigur tot creștinismul, dar sunt temelii pe care se raziună creștinismul în fiecare din noi ⁸⁾”.

În același sens rezolvă problema și un alt eminent geolog *Ch. Barrois* când zice că „Geologia n'a ajuns în zilele noastre decât să modernizeze probele clasice ale existenței lui Dumnezeu ⁹⁾”.

4) Ap. I. G. Savin, idem. p. 140.

5) Ibid. p. 131. după *Traité de Physiologie médicale*, v. III p. 1116.

6) Ap. Cordes, op. cit. p. 44; Svetlov, v. I. p. 9.

7) Ap. Pr. N. Georgescu, op. cit. p. 66.

8) Ap. Pr. I. Mihălcescu, *Apologetică*, p. 24.

9) Ap. I. G. Savin, op. cit. v. I. p. 139. n. 2.

Și tot așa au mai crezut în Dumnezeu în puterea și în lucrul Lui în lume, mulți alți naturaliști, ca: *W. Harwey*, descoperitorul circulației sângelui, *Lamarck*, inițiatorul transformismului, *Virchow*, formulatorul unei celebre legi biogenetice și întemeietorul Fiziologiei, *Isidore Geoffroy Saint-Hillaire*, *Bichat*, întemeietorul teoriei vitalismului, *Buffon*, mare popularizator al cercetărilor științifice, care cu toată atitudinea agnostică din scrierile sale, pe patul de moarte s'a împărtășit cu sfintele taine; *B. de Jussieu* și *B. L. de Jussieu*, autorii unui sistem de clasificare botanică, mai superioară chiar decât cea lineană, marile și enciclopedicul *Al. von Humboldt*, *Th. Schwann* întemeietorul teoriei celulelor animale, *Van Beneden*, *R. Owen*, *A. G. Werner*, întemeietorul geologiei, *Marcel de Serres*, *Elie de Beaumont*, *W. Buckland*, *Hugh Miller*, *De Lapparent*, *Dana* etc. toți aceștia din urmă mari geologi și buni creștini în același timp; apoi: *A. de Quatrefages*, *Th. Weitz* și *Ratzel*, promotorii etnografiei, *Ranke* și *Mommsen* creatorii istoriei moderne și în fine: *Descartes*, *Kant*, *Hegel*, *Fichte*, *Jacobi*, *Fechner*, *Renouvier*, *Boutroux* etc; cele mai reprezentative nume ale filosofiei moderne și mari gânditori, cari nu au îndrăznit să nege cecace se dovedește până la evidență în atâtea chipuri, adică existența lui Dumnezeu ¹⁰⁾.

Au fost înșirate aci cele mai ilustre nume cu cari se mândrește știința noastră și cari putem zice fără a exagera că o rezumă chiar și o definesc. Căci socotiți că dacă prin cine știe ce cataclism ar dispărea descoperirile și realizările științifice ale savanților credincioși amintiți, ce nimic ar rămâne din știința materialistă a veacului și cum ne-am reîntoarce din punct de vedere științific, cel puțin acolo unde se găsea lumea înainte cu 500 de ani.

Căci în general vorbind, deschizătorii de căi mari și luminoase în terenul atât de accidentat și spinos al științei, creatorii și promotorii ei nu au fost oameni cu idei preconcepote și judecând unilateral ¹¹⁾, ci au crezut deplin în Dumnezeu și atotputernicia Lui, marea majoritate conformându-se chiar fără fațaria caracteristică multor nesavanți tuturor rânduelilor creștine; în timp ce luptători în liniile materialismului și transfigurați ai științismului au rămas prea puțini, o infimă minoritate dintre numele cu răsunet în știință și mai vărtos savanți de a doua mână, popularizatori ai științelor sau simplii aderenți ai acestora, cari cu o desinvoltură ce nu poate

decât mira pe cei imparțiali frag din principiile și ipotezele marilor gânditori credincioși, probe pentru negațiunea Creatorului ¹²⁾. Cuvântul rămas celebru al lui *Bacon*, exprimă din acest punct de vedere întreg adevărul: „Puțina știință îndepărtează pe om de Dumnezeu, multa știință îl apropie ¹³⁾.”

(Urmează)

ȘTIRI

Ziua onomastică a Majestății Sale Regelui nostru Mihail I a fost sărbătorită cu multă sollemnitate în orașul nostru. La orele 12 s'a oficiat în Piața o doxologie servind P. S. Părinte Episcop asistat de un sobor mare de preoți. După serviciul divin P. S. S. a adresat un apel la muncă, ordine și solidaritate în jurul Regelui nostru iubit, care a crescut alături de filii poporului său și care îi cunoaște nevoile. Mai marilor cetelor creștine ss. arhangheli Mihail și Gavril să ne rugăm ca să patroneze țara noastră România și întregul neam românesc. — Au vorbit apoi Colonelul Comandant al Garnizoanei D. Grecescu, Primarul orașului Dr. Ioan Rațiu, I. Tăru și N. Orbulescu arătând în cuvinte simțite că sărbătoarea de astăzi e cea dintâi în care Mișcarea Legionară, patronată de Arhanghelul Mihail, e liberă să se roage și să mulțumească lui Dumnezeu pentru binele pe care toți Români îl nădăjduiesc de Total ceresc.

După serbere a urmat dezlărea. Seara, școala Normală și gimnazul de fete au reprezentat piesa „Se face ziua” de Z. Bărsan.

Vizita tineretului Italian în România. Miercuri la orele 3 după amiază a trecut prin gara Caransebeș o centurie de tineri italieni, membrii ai organizației fasciste pentru a lua parte la serbările organizate de ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril — onomastica Majestății Sale Regelui și jubileul triumfului Mișcării Legionare — în Iași. Delegația de circa 200 membri, condusă de un maior a fost salutată de avocatul I. D. Cârpanu membru al Mișcării Legionare și de subprimarul orașului Fr. Coșanu. Multime mare de tineret legionar, din oraș și jur, tineret școlar, cu reprezentanți ai autorităților în frunte cu P. S. Episcop Vasile au făcut oaspeților italieni o impresionată primire.

Palatul Koronghy — proprietatea Episcopiei. Prin grija și stăruințele depuse de Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile cu ajutorul referentului dela secția economică dl Dimitrie Sgaverdia palatul Koronghy, cea mai impozantă și mai confortabilă clădire din Caransebeș a intrat în proprietatea Episcopiei noastre. Ne bucură și suntem recunoscători celor cari au grija prosperării Episcopiei noastre și în cele materiale!

10) O listă de savanți credincioși se găsește și în lucr. cit. a lui Zahm, trad. fr. „Bible, Science et Foi”. etc.

11) Cf. A. C. Cosma op. cit. p. 25.

„Ajutorul legionar“

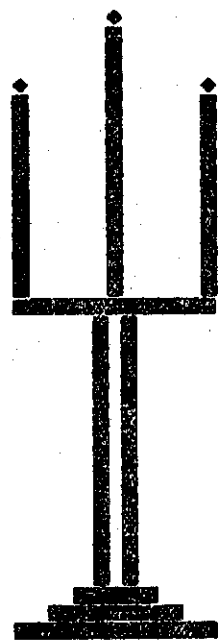
„Ajută-ți fratele căzut în nenorocire!
Nu-l lăsa!“

Corneliu Z. Codreanu

Librăria „Diecezană“ Caransebeș

oferă spre vânzare din bogatul său magazin de

O biecte bisericesti

potiere, cruci, cruci portative pentru molitfelnice, policandre, cădelnițe, clopoței, sfeșnice, căldărușe, cutii pentru sfântul mir, discuri, steluțe etc.

Toate aceste obiecte sunt livrate de cele mai renumite fabrici, fiind produse de maștri specialiști în stil bizantin.

Librăria Diecezana din Caransebeș

oferă Cucernicilor preoți stofe pentru odăjdii preoțești cu următoarele prețuri:

Calitatea	SALVATOR	Lei	850	metrul
”	ROMA	”	900	”
”	ORIENT	”	900	”
”	MAGLAVIT	”	900	”
”	IORDAN	”	950	”
”	CAIRO	”	850	”
”	VINZENCZ	”	900	”

Pe lângă aceste stofe putem oferi și toate furniturile necesare pentru confecționarea odăjdiilor.

Atragem atențiunea Cucernicilor preoți că prețurile acestea sunt identice cu cele ale fabricii. În depozitul librăriei se află și odăjdii gata confecționate.

Aducem la cunoștință On. public cetitor, că

Calendarul Românilui

Pe anul 1941

va apare în curând

(Cel mai vechi calendar din Banat.)

Cu un material literar frumos, bogat și ilustrat, precum și șematismul diecezei noastre.

Prenotări se pot face de acum la Librăria Diecezană Caransebeș.

Cărțile monopolizate de curs primar

precum și

recvizitele școlare necesare

se află în depozitul bogat al

Librăriei Diecezane

din CARANSEBEȘ.